

olan yerlerde zorunlu ikamete tâbi olanların yeniden isyana teşebbüs etmelerini önlemek için Kozanoğulları'ndan on altı hâne İstanbul'a gönderildi. Daha sonra bir kısmı Rumeli'de muhtelif sancaklara, bazıları ise Trablusgarp'a sürgün edildi. 1878'de aile mensupları son defa ayaklandıysa da bu girişim başarılı olmadı. Kozanoğulları'nın güçlü olduğu dönemde etki alanlarını Kozan ile birlikte Maraş ve zaman zaman Kayseri'ye kadar uzattıkları görülmektedir. Aile içi anlaşmazlıklar bu etki alanını küçülttüğü gibi bölünmelere de yol açtı. Aşiret hayatının çeşitliliği ve zenginliği özellikle edebî eserlere konu oldu. Dadaloğlu gibi meşhur halk ozanları onlar hakkında edebî eserler meydana getirdi.

BİBLİYOGRAFYA :

BA, İ.MVL, nr. 532/23861; Menemencioğlu Ahmed Bey, *Menemencioğulları Tarihi* (haz. Yılmaz Kurt), Ankara 1997, s. 119; Ch. Texier, *Küçük Asya: Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi* (trc. Ali Su at, nşr. Kâzım Yaşar Koprıman – Musa Yıldız), Ankara 2002, III, 138; Cevdet, *Tezâkir*, III, 107 vd.; a.m.f., *Ma'rûzât* (TTEM, XV/10 [1925] içinde), s. 271 vd.; Ahmed Refik [Altınay], *Anadolu'da Türk Aşiretleri*, İstanbul 1930, s. 89, 162-164; Özcan Mert, *XVIII. ve XIX. Yüzyıllarda Çapanoğulları*, Ankara 1980, s. 26-27; A. Münir Kozanoğlu, *Kozanoğulları*, İstanbul 1983; Mustafa Onar, "Kozanoğulları", *Adana Köprübaşı*, İstanbul 2000, s. 367 vd.; Ali Sinan Bilgili, *Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri*, Ankara 2001, s. 2 vd.; Akif Bilge Çelik, *Fırka-i İslahiye* (yüksek lisans tezi, 2008), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 44-45, 58, 95 vd.; Derya İdikurt, *Osmanlı'dan Cumhuriyet'e Bir Ayanlık Örneği: Kozanoğulları ve Fırka-i İslahiye'nin Kuruluşu* (yüksek lisans tezi, 2011), Nevşehir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 46 vd.; Faruk Sümer, "Çukurova Tarihinin Dair Araştırmalar", *TAD*, I/1 (1963), s. 84; Yusuf Halaçoğlu, "Fırka-i İslahiye ve Yapmış Olduğu İskân", *TD*, sy. 27 (1973), s. 12 vd.; A. G. Gould, "Lord or Bandits? The Derebeys of Cilicia", *IJMES*, VII/4 (1976), s. 491 vd.; a.m.f., "Közân", *EP* (İng.), V, 283-284; Yücel Özkaya, "Anadolu'daki Büyük Hanedanlıklar", *TTK Belleten*, LVI/217 (1992), s. 842-843; M. Fatih Sansar, "Tanzimat Döneminde Çukurova Hanedan Ailelerinin Tasfiyesi", *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, III/1, Manisa 2005, s. 84; Nuri Yavuz, "Fırka-i İslahiye Ordusunun Özellikleri ve Faaliyetleri", *Gazi Akademik Bakış*, V/10, Ankara 2012, s. 114-115, 119; "Közân-oghulları", *EP* (İng.), V, 284.

METİN ZİYA KÖSE

KÖPRÜLÜ

Makedonya'da tarihi bir şehir.

Köprülü (Makedonca Veles, 1950-1991 yılları arasında Titov Veles), Makedonya Cumhuriyeti'nde Vardar nehrinin vadisinde kurulmuştur. Milâttan önce 168 yılında

Roma İmparatorluğu'ndaki Bylazora antik kenti bu şehrin temelini oluşturur. III. yüzyılda tarihçi Ammianus Marcellinus, Paeonia topraklarında Bylazora adıyla anılan bir şehirden bahseder. Bylazora adının sonundaki "ora", modern Arnavutça'da görüldüğü gibi eski İlirya dilinde (ure) "köprü" anlamına gelir. İsmi sonundaki bu kelime Antik dönemden itibaren Vardar nehri üzerinde bir köprü'nün bulunduğu gösterir. Şehrin bugünkü adı İlirya isminden gelir ve Köprülü şeklindeki Türkçe adlandırma bu kadim ismin tercümesidir.

Eski Ortaçağ şehri Veles, bugün şehrin bulunduğu yerden 2 km. güneyde, Topolka'nın Vardar nehrine döküldüğü noktaya yakın bir yerdedir. Bölgede yol ve nehir yatağından 100 m. yükseklikte, 70 m. eninde ve hemen hemen 400 m. uzunluğunda düzensiz şeritler oluşturan Ortaçağ dönemine ait kale kalıntıları yer alır. Bu etkileyici kalenin eteğinde 3,5 hektarlık bir yerleşim yeri vardır. Şehirle beraber kale 1000-1200 civarında nüfusa sahip olmalıdır. Kalenin bazı kısımlarının tarihi V ve VI. yüzyıllara kadar uzanır. Daha sonra dört yüzyıllık bir belge ve arkeolojik bulgu eksikliği söz konusudur. Bu da Slav kabilelerinin Makedonya'ya yerleştiği ve antik İlirya (Peoni) halkını asimile ettiği döneme denk gelir. Kalenin eteğindeki eski yerleşim bölgesi günümüzde Stari Veles ya da Donji Grad şeklinde adlandırılır.

Ortaçağ'da Veles ilk defa, İmparator II. Vasileios'un 1018 tarihli fermanında Bitola (Manastır) Piskoposluğu'nun bir parçası olarak Veleson şeklinde geçer. XIII. yüzyılın ilk yıllarında Bizans Velesi, II. Bulgar İmparatorluğu'na bağlandı. 1246'da Bizans İmparatoru İoannes Vatatzes, Skopje (Üsküp), Veles ve Prosek'i Bulgarlar'dan geri aldı. Epir Despotu II. Michael da Vardar'ın

batısındaki toprakları ele geçirdi. Stefan Deçanski'nin hayatını konu alan bir eserde, 1330 yılındaki Velbuzd Savaşı'nın ardından Kral Stefan'ın Sırp askerlerinin "meşhur şehir" Veles'i Bizanslar'dan alarak Sırp Devleti'ne kattıkları belirtilir. Bu tarihten sonra Veles Kalesi, Sırp-Bizans sınırlarının güneye doğru kayması sonucu stratejik önemini kaybetti. Çar Duşan'ın yönetimi altında Veles 1342'nin yazında, Bizans İmparatoru Kantakuzenos'u 2000 kişilik ordusuyla Veles'te ağırlayan ve Priştine'deki Çar Duşan'a kadar ona eşlik eden Voyvoda Oliver'in idaresindeydi. Oliver'in ölümünün ardından Dejanović tarafından yönetildi. Osmanlı kaynaklarına göre Osmanlılar'ın fetih tarihi ise genellikle 1385-1386 olarak verilir. 1371'den beri Osmanlı vasalı olan Makedonya'nın bu bölgesinin yöneticileri Dejanović hânedanının, 1395'te Konstantin Dejanović'in Rovine Savaşı'nda Yıldırım Bayezid'in saflarında savaşırken ölmesi üzerine bölge savaşız Osmanlılar'ın eline geçmiş olmalıdır (1395). Veles / Köprülü'de XIV. yüzyıla ait üç mâbed günümüze ulaşmıştır: Aziz Demetrius Manastırı, Aziz Nedelya Kilisesi ve XIV. yüzyıla ait orijinal fresk dekorasyon parçalarını hâlâ taşıyan Aziz Nikola Kilisesi.

Osmanlı yönetiminin ilk elli yılında Köprülü küçük bir şehir halinde kaldı. 1445 yılına ait Osmanlı kayıtlarında Köprülü'nün dokuz müslüman hânesiyle 181 hıristiyan hânesini barındırdığı tesbit edilmiştir (BA, MAD, nr. 525, s. 42). 859 (1455) yılına ait *Tahrir Defteri*'nde ise şehrin on iki müslüman hânesi ve toplamda 190 hâneyle barındıran üç hıristiyan mahallesiyile (toplam 1000 kişi) nisbî bir gelişme gösterdiği görülür (BA, TD, nr. 5). Müslümanların neredeyse tamamı zanaat sahibidir (dört nalbant, iki ayakkabıcı, bir boyacı, imam ve müezzin).

XIX. yüzyılın ikinci yarısında Köprülü'yü gösteren bir fotoğraf

1530'da şehirde bir cuma camisi, bir mescid ve otuz beş müslüman hânesinin bulunduğu üç müslüman mahallesi vardı. Hıristiyanların sayısı 284 hânelik dokuz mahalleye yükselmisti. Ekonomi büyük ölçüde tarıma (çoğunlukla şarap üretimi) dayanmakla birlikte ticarî faaliyetleri de içine almaktaydı (BA, TD, nr. 370). Ne kale ne de garnizondan söz edilen bu dönemde şehir açık bir kaza merkezi şeklinde tanımlanmaktadır. Köprüyü koruma ve onarma görevi ayrıcalıklı bir konumda oldukları anlaşılan otuz hıristiyan ailesine vergi kolaylığı karşılığında verilmişti. 1530 yılına kadar yaklaşık 1600 nüfusa veya 1395'ten önceki halinin biraz daha fazlasına sahip olan şehrin 948'de (1544-45) kırk yedi müslüman ve 233 hıristiyan hânesini barındıran on bir mahallesi mevcuttu (BA, TD, nr. 232, s. 700-704). Müslümanların o dönemde bir camisi ve iki mescidi vardı. 1545'te müslüman mahallelerinden birinin "Yeni Köprülü mahallesi" diye adlandırılması, yeni şehirdeki yavaş değişikliklerin sanıldığı gibi aksine bir yüzyıl sonra değil XVI. yüzyılın birinci yarısı gibi erken bir zamanda başladığını gösterir. 977'de (1569-70) şehir biraz daha büyüyerek yetmiş altı müslüman ve 248 hıristiyan hânesinden meydana gelen bir nüfusa sahip olmuştur (toplam 1600-1700 kişi).

XV. yüzyılın ilk yarısından XVI. yüzyılın başlarına kadar Veles bölgesinde küçük yörük grupları Vardar nehrinin doğu kıyılarındaki neredeyse tamamını kapladı. 1445'te Köprülü kazasında otuz altı hâne ile birlikte Çeltikçiler, Karesili ve Hisarbegi adlı üç Türk köyü kaydedilmişti. On yıl sonraki tahrir defterinde aynı bölgede sekiz köyün (Çalışlar, Doğan Kayası, Hisarbeyli, Karesiler, Kilise Deresi, Kocılar, Soyaklar, Uğurlular) ve toplamda doksan dokuz müslüman hânesinin bulunduğu görülür. 1545 yılına ait tahrirde, Slav isimli ve neredeyse tamamı hıristiyan olan 111 köyün yanı sıra bazıları 1455'ten beri bilinen, bazıları ise yeni kaydedilmiş on dört Türk köyü yer alır (öncekilerin yanında: Ali Fakih obası, Kumarlar, Kuru Dere, Mahmut obası). Uğurlular yörük kökenlerine işaretli Uğurlu obası diye geçer. Bu küçük köylerin (ortalama on dokuz hâne) zamanla sakinlerinin sayısı doksan dokuzdan 264 hâneye yükseldi. Yakınlarındaki, çoğunlukla müslüman olan daha geniş iki köy Aşağı ve Yukarı Çeltikçi, Veles bölgesine pirinç tarımının Osmanlılar tarafından getirildiğine işaret eder. 1545 tarihli defter aynı zamanda bazı Slav köylerinin giderek İslâmlaştığını gösterir. Bu köylerde sek-

sen bir müslüman hânesi vardı. Müslümanlar, hıristiyan nüfusu barındıran Slav isimli (Boslic Çeltik ve Hotiştine Çeltik) iki Çeltikçi köyünde yaşamakla birlikte önemli bir kısmı, Türk müslüman köylerinde oturarak yöreye pirinç tarımının nasıl yapılacağını öğretmiştir.

Geleneksel söyleme göre Türkler, Vardar nehri üzerindeki köprüyü tamir veya yeniden inşa ettikten sonra halk eski şehri yavaş yavaş terkedip köprünün yakınlarına yerleşmeye başladı. Hem Kâtib Çelebi hem Evliya Çelebi'nin taştan ve sağlam diye bahsettiği köprü günümüze kadar ayakta kalamamıştır. Eski Veles'in son sakinleri 1855 gibi geç bir tarihte yeni şehre taşınmıştır. Kâtib Çelebi ile Evliya Çelebi'nin halkın köprünün yakınına yerleştiğinden söz etmeleri şehrin XVII. yüzyıldan önce yer değiştirmiş olması gerektiğini gösterir. XVII. yüzyıl seyyahları Veles şehrinin, üzerinde dört taş sütuna dayanan bir köprünün bulunduğu nehrin her iki yakasına kurulduğunu söyler. 1750 yılına kadar piskoposun yerleşim yeri Eski Veles iken sonraki dönemlerde Yeni Veles'e in-tikal etmiştir.

Veles'in XVII. yüzyılın ortalarına ait biri Evliya Çelebi (1660), diğeri 1669'un yazında şehri ziyaret eden Edward Browne tarafından kaleme alınan tasvirleri vardır. Evliya Çelebi'nin tasviri kısa ve oldukça eksiktir. Sadece, Evliya Çelebi'nin konuyla ilgili bilgisizliğini göstermesi açısından anlamlı olan şehrin tarihi hakkındaki kısa bir nottan sonra bazı değerli bilgiler veri-

li: Köprülü, Vardar'ın iki tarafında nehri görecekte üst üste taştan, kayağan kaplı, 1000 evi barındıran dört mahalleye ayrılmıştır. Yüksek, sarp bir dağın üzerinde ıssız ve harabe şeklindeki kalesi küçüklüğüne rağmen müstahkemdir. Evliya Çelebi cami, okul ya da tekkelere dair herhangi bir bilgi vermemiştir.

Bölgeyi Kuprulih veya Köprülü-şehir diye anan Brown, şehrin büyük bir kısmının kendileri ayrılmadan önce yandığını söylerse de konu hakkında daha fazla ayrıntıya girmez. Yirmi yıl sonra 1689'da Habsburg ordusu Kačanik, Üsküp, Kumanova ve Eğridere Palankası'nı işgal etti. Ancak küçük bir ordu müfrezesi, hıristiyan güçlerini Osmanlı Balkanları'nda girdikleri en uzak nokta olan Köprülü'ye kadar püskürttü. Hıristiyan güçleri Köprülü'yü terketmeden önce ateşe verdi. Osmanlı tarihçileri ise bu olaydan yalnız dolaylı olarak bahsederler. Ardından Köprülü hızlı bir şekilde toparlandı. XVIII. yüzyıl başlarında Jerotej Raçanın şehri "Tanrı'nın koruduğu şehir Veles" ve "büyük bir şehir" diye niteler.

XVIII. yüzyılın ilk yarısında şehirde kurulan büyük Halvetî Tekkesi, XX. yüzyılın sonlarına kadar aktif biçimde kullanıldı. Tepedelenli Ali Paşa burada Sa'diyye tarikatı adına 1800 yıllarında bir tekke kurdu. 1179'da (1765-66) Sadrazam Köprülü-zâde Nûman Paşa'nın büyük oğlu Hâfız Ahmed Paşa, gittikçe genişleyen müslüman toplumu için Veles'te büyük bir mescid ve mektep inşa ettirdi. 1861'de Alman asilzadesi ve bilim adamı Georg von Hahn,

Köprülü'de Vardar nehrinin kıyısındaki eski evler ve saat kulesi

Veles'in üçte ikisi hıristiyan, üçte biri Türk olmak üzere 3800 hâneye sahip olduğunu yazar. Şehirde herhangi bir yahudi ailesi bulunmazken yirmi hânelik bir Çingene nüfusu vardı. Beş cami ve bir yüksek saat kulesi yanında Hahn, yeni ve çok büyük Aziz Panteleimon Kilisesi ile oldukça iyi durumda olan Aziz Demetrius Manastırını anar.

1900 yılında Vasil Kančov (Kăncov), Veles şehrinin 19.600 nüfusu barındırdığını yazar. Bunlar 12.000'i Bulgar hıristiyanı, 6600'ü müslüman, 500'ü Ortodoks hıristiyan Ulah ve çoğu müslüman olan 500 Çingene'den ibarettir. Bu da nüfusun % 35'ini müslümanların teşkil ettiğini gösterir. 1315 (1897-98) tarihli *Selânik Vilâyeti Saldâmesi*'ne göre Köprülü kazasının (şehir ve doksan üç köyü) toplamda 49.404 nüfusu vardır. Bunların yaklaşık % 37'si müslümandır. Müslümanlar çoğunluğu Türkler olmak üzere daha küçük gruplar halinde Bulgar / Makedon kabileleri, Arnavutlar ve bazı Çingeneler'den meydana gelmektedir. Kančov Bulgarlar'ın sayısını biraz daha yüksek, müslümanların oranını ise biraz daha düşük gösterir.

Şemseddin Sâmî 1314 (1896-97) yılında Köprülü'de 16.279 nüfus, dokuz cami, iki mescid, yedi tekke, üç kilise, bir manastır (Aziz Demetrius), bir rüşdiye, müslümanlar için üç, Bulgarlar için üç ve Yunanlılar (Yunanlaşmış Ulahlar) için iki mektep bulunduğunu kaydeder. Bunların yanında otuz iki han, bir de hamam vardır. Her yıl mayıs ayında büyük bir panayır kurulur. % 34'ü müslüman olan Köprülü kazasının genelinde nüfusu Kančov'un verdiği rakamlarla aynıdır. XIX. yüzyılın ilk yarısında birçok seyyah da Köprülü bölgesinin üçte birinin müslüman, üçte ikisinin hıristiyan olduğunu belirtmiştir.

Nakşibendîyye tarikatının Makedonya'daki merkezi Köprülü civarındadır. Burası büyük bir Türk köyü olan Çeltikçi'deki (Orizare) tekkeyi işaret eder. 1960 yılına kadar aktif olan tekkenin binaları hâlâ ayakta. Aynı şekilde Orizare'de Rifâiyye tarikatının bir tekkesi mevcuttur. Rifâî şeyhlerine ait üç türbe 1980'e kadar ayakta durmasına rağmen dinî bir merkez halinde kullanılmamıştır. Köprülü'de ayrıca Bektaşîler'in ve Halvetiyye tarikatının Karabaşîyye kolunun birer tekkesi vardı. Karabaşî tekkesi, son şeyhi Alâeddin Efendi'nin Türkiye'ye gelmesiyle 1957'de kapandı, Rifâiyye Tekkesi 1980'lerin sonlarına kadar hizmette kaldı.

1912 yılının sonbaharında Sırp ordu-su Köprülü'yü ele geçirdi. Şehir, sonraki

yıllarda müslüman nüfusun yavaş yavaş azalması ve yaşamın durgunlaşması sebebiyle 1970'lere kadar Osmanlı görünümünü büyük ölçüde korudu. 1950'de Tito'nun Yugoslavya sınırlarını açmasıyla Köprülü müslümanlarının çoğu Türkiye'ye göç etti. 1964'te şehrin nüfusu 30.000'e çıktı. Şehrin ticarî işlevini devralan yeni endüstriler (çinko ve kurşun metalürjisi, tekstil, ipek, porselen, gıda maddeleri) yatırımcıları şehre çekti. 2002 yılında Köprülü'nün nüfusu 55.108'di. İslâmî bir hayat için düzenlenmiş binaların çoğu şehrin modernleşmesi sürecinde ortadan kalktı. Günümüzde Köprülü'de küçük bir müslüman toplulukla birlikte 1179 (1765-66) yılına ait Köprülüzâde Hâfız Ahmed Paşa'nın Paşa Camii ve şehrin en eski yerindeki Hacı İbrâhim Kumsal Camii bulunmaktadır. Mütevazî bir mimari değere sahip her iki camiden sadece Kumsal Camii bugün açık durumdadır.

BİBLİYOGRAFYA :

1445 Tarihli Paşa Livâsı İcmâl Defteri: Metin (haz. Halil İnalçık v.dğr.), Ankara 2013, s. 81-91; E. Brown, *A Brief Account of Some Travels in Hungaria, Servia, Bulgaria, Macedonia, Thessaly*, London 1673, s. 45; Evliya Çelebi, *Seyahat-nâme* (Dağlı), V, 306; J. G. von Hahn, *Reise von Belgrad nach Salonik*, Wien 1861, s. 103-105; V. Kăncov, *Makedoniya, Etnografiya i Statistika*, Sofia 1900, s. 456-459; a.mlf., "Segašnoto i nedavnoto minalo na grad Veles", *Periodičesko Spisani na Bălg. Knizov*, sy. 39 (1892) [yeniden neşri için bk. V. Kăncov, *Izbrani Proizvedenija*, II, Sofia 1970, s. 182-282]; J. Ivanov, *Severna Makedoniya* (ed. D. J. Biserov), Sofia 1906, s. 205-208; K. N. Kostić, *Naši Novi Gradovi na Jugu* (Srpska Književna Zadruga, Kolo XXV, Br. 168), Beograd 1922, s. 101-104; A. Nikolovski v.dğr., *The Cultural Monuments of the People's Republic of Macedonia* (trc. J. M. Leech - V. Mostrov), Skopje 1961, s. 129-131, 143-144; A. Stojanovski, *Gradovite na Makedonija od krajot na XIV do XVII vek*, Skopje 1981, s. 65-72; Ayverdi, *Aurupa'da Osmanlı Mi'mârî Eserleri III*, s. 90-92; Džemal Cehajčić, *Derviški redovi u jugoslovenskim zemljama sa posebnim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu*, Sarajevo 1986, s. 110-112, 174; J. V. A. Fine, *The Late Medieval Balkans*, Ann Arbor 1987, s. 156, 271, 297; A. Popovic, *Un ordre de derviches en terre d'Europe: la Rifâ'iyya*, Lausanne 1993, s. 114, 127-128; N. Clayer, *Mystique, état et société: Les halvetis dans l'aire balcanique de la fin du XVe siècle à nos jours*, Leiden 1994, s. 206, 227-231; I. Mikulčik, *Srednovekovni Gradovi i Turdini vo Makedonija*, Skopje 1996, s. 340-344; G. Palikruševa, "Derviškiot red Halveti vo Makedonija", *Zbornik na Štipskiot Naroden muzej*, I, Štip 1958-59, s. 105-119; T. Tomoski, "Srednovekovni Gradovi vo Makedonija medju rekite Vardar, Bregalnitsa i Lakavitsa", *Godišen Zbornik*, IV (XXX), Skopje 1978, s. 267-293; Kămüsü'l-a'lâm, V, 3916-3917; *Enciklopedija Jugoslavije*, Zagreb 1971, VIII, 338; "Titov Veles", *Brockhaus Enzyklopädie*, Wiesbaden 1973, XVIII, 722-723.

MACHIEL KIEL

KÖSOĞLU, Nevzat
(1940-2013)

Türk kültür adamı,
yazar ve yayıncı.

7 Ekim 1940 tarihinde Erzurum'un İspir kazasında doğdu. Babası dava vekili Tayyip Bey, annesi İkizdereli Kumbasalar'dan Reyhane Hanım'dır. İlk ve orta öğrenimini İspir'de tamamladıktan sonra Erzurum Lisesi'ne girdi. İkinci ve üçüncü sınıfları Karabük Demir Çelik Lisesi'nde okuyarak buradan mezun oldu. 1959'da girdiği İstanbul Hukuk Fakültesi'ni 1964'te bitirince Ankara'ya gitti. 1967 yılının sonlarına kadar *Babiali'de Sabah* gazetesinin Ankara bürosunda çalıştı. Yazı hayatına aynı yıl çıkardığı *Söğüt* dergisinde başladı. Avukatlık stajının ardından askerlik görevini Kars'ta yerine getirdi. Dönüşünde 1970'te Ankara'da avukatlık yaparken *Ocak* dergisinin yöneticiliğini yürüttü. Aynı zamanda kurucularından olduğu Ötügen Yayinevi'nin editörlük işleriyle ilgilendi ve *Söğüt* dergisinde yazı yazmaya devam etti. 1974'te Milliyetçi Hareket Partisi genel sekreter yardımcılığına getirildi. 1977'de Erzurum'dan milletvekili seçildi. 12 Eylül 1980 darbesinde tutuklandı ve bir buçuk yıl hapis yattı.

1982'de beraat ettikten sonra aktif siyasetten uzaklaştı. Bütün mesaisini Türk kültürünü ve milliyetçiliği besleyen eserleri yazıya geçirmeye, Anadolu Türk kültürünün kaynaklarına yönelik yayınlar yapmaya ayırdı. *Söğüt* Yayıncılık'ı kurdu. Ortak bir çalışmayla on dört cilt halinde hazırlanan, Türk edebiyatının en eski dönemlerinden XX. yüzyıla kadar şiir ve nesir örneklerini toplayan *Büyük Türk Klasikleri* adlı eseri yayımladı (İstanbul 1985-2002). Bir diğer önemli hizmeti de 1990'lı yıllarda Kültür Bakanlığı'nın neşrettiği *Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları* serisinin yönetimini üstlenmesidir. Bu seri, *Başlangıcından Günümüze Kadar Türkiye Dışındaki Türk Edebiyatları Antolojisi* adıyla otuz iki cilt halinde basıldı (Ankara 1993-2005).

Nevzat
Kösoğlu